

УДК 343.791

Павло Володимирович ГОРБЕНКО,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ВІДОМОСТЕЙ, ОТРИМАНИХ ПІД ЧАС КОНФІДЕНЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Практика діяльності оперативних підрозділів Національної поліції передбачає використання негласних можливостей під час попередження, припинення і розслідування злочинів та інших протиправних дій, розвідувально-підривних зазіхань проти України, розшуку злочинців і осіб, безвісно зниклих. Інформація, яка становить оперативний інтерес головним чином необхідна при виявленні й розслідуванні тяжких і особливо тяжких злочинів, насамперед, навмисних убивств, убивств за замовленням, тероризму, бандитизму, розбійних нападів, грабежів, вимагань, шахрайства й інших.

Для виконання завдань оперативно-розшукової діяльності оперативним підрозділам Національної поліції надається право мати гласних і негласних штатних та позаштатних працівників. Для такого співробітництва необхідна добровільна згода як оперативного підрозділу органу, який здійснює оперативно-розшукову діяльність, так і громадян, які беруть на себе виконання обов'язків гласних і негласних штатних працівників. Згода громадян на встановлення співробітництва з оперативними підрозділами Національної поліції оформляється, як правило, у письмовій формі і може носити постійний чи тимчасовий характер.

Конкретні завдання оперативно-розшукової діяльності виконують посадові особи оперативних підрозділів, які наділені правом здійснення оперативно-розшукових заходів, і які в нормативних документах, науковій літературі та на практиці називаються оперативними працівниками. Крім оперативних працівників, які можуть виконувати свої обов'язки гласно і негласно, до виконання оперативно-розшукової діяльності можуть залучатись і конфіденти, тобто громадяни які співпрацюють з оперативними підрозділами на конфіденційній основі.

Конфіденційне співробітництво використовується виключно з метою вирішення визначених законодавством завдань і виконання обов'язків, покладених на органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність.

Загальні засади конфіденційного співробітництва визначаються положеннями ст. 275 КПК України. Під час проведення негласних

слідчих (розшукових) дій слідчий має право використовувати інформацію, отриману внаслідок конфіденційного співробітництва з іншими особами, або залучати цих осіб до проведення негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, передбачених КПК України.

При цьому законодавцем застосовується термін «інші особи», як узагальнене визначення, яке характеризує будь-яких осіб, які сприяють правоохоронним органам при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

Розуміючи положення вказаної статті КПК України та виходячи зі змін законодавства щодо діяльності правоохоронних органів, можна стверджувати, що конфіденційне співробітництво – це таємні, негласні відносини, що встановлюються детективами Національного антикорупційного бюро України, оперативними підрозділами поліції, СБ України та іншими уповноваженими органами з громадянським України, іноземцем або особою без громадянства з метою отримання на засадах добровільності та конспіративності доказової, розвідувальної, контррозвідувальної, орієнтовної та іншої інформації, що може бути використана для вирішення завдань кримінального провадження.

Проаналізувавши визначення конфіденційного співробітництва, можна дійти висновку, що існує дві форми сприяння громадян органам Національної поліції, а саме:

- використання інформації, одержаної від конфідента під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій;
- залучення конфідента до проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Сприяння осіб правоохоронним органам на конфіденційній основі є суттю агентурного методу, а він, у свою чергу, становить основний зміст як оперативно-розшукової діяльності, так і кримінально-процесуальної діяльності в частині проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Так відомості, одержані з оперативного джерела і представлені слідчому можуть бути використані в наступних цілях:

- 1) визначення напрямку розслідування кримінальної справи;
- 2) встановлення шляхів збирання доказів у справі і визначення конкретних способів їх одержання;
- 3) висунення слідчих версій у справі, а також визначення плану розслідування;
- 4) визначення більш доцільної тактики розслідування справи на конкретному його етапі;
- 5) розробки найбільш оптимальних тактичних прийомів провадження окремих слідчих дій.

Підбиваючи підсумок дослідження напрямів використання результатів оперативно-розшукової діяльності, здобутих під час конфіденційного співробітництва в діяльності Національної поліції, слід зазначити, що функціональність отриманої інформації не обмежується тільки зазначеними напрямками. Найважливіше функціональне призначення результатів оперативно-розшукової діяльності є їх використання в якості доказів у кримінальному судочинстві. Важливість проблеми, що розглядається, а також неповна реалізація на практиці можливостей використання результатів оперативно-розшукової діяльності, особливо здобутих під час конфіденційного співробітництва, в процесі доказування – визначає необхідність проведення додаткових досліджень у даній сфері, а також перспективність використання конфідентів в агентурно-оперативній роботі оперативних підрозділів Національної поліції.

Одержано 31.10.2017

УДК 343.125

Іван Андрійович ГРАБАЗІЙ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності

та розкриття злочинів факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ОГЛЯД НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РОЗРОБОК ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОБІГОМ ПОРНОГРАФІЧНИХ ПРЕДМЕТІВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Удосконалення технології комунікаційних мереж дало можливість: упровадити новітні інформаційні розробки в повсякденне життя мільйонів людей; досягти глибоких змін у різноманітних сферах суспільства; посилити інтернаціоналізацію сучасного світу; запобігти фрагментації суспільства та індивідуалізації пізнання; зміцнити демократичні засади розвитку, домогтися суспільного зімкнення та включення широких мас у єдиний соціальний простір; забезпечити подальший розвиток людського потенціалу, але разом з тим створило колосальні умови для обігу порнографічної продукції в мережі Інтернет. Виходячи з цього, ми будемо розглядати особливості виявлення злочинів, пов'язаних з обігом порнографічних предметів у запропонованій нами послідовності.

Отже, виявлення факту розповсюдження або збуту предметів порнографічного характеру відбувається у ситуації повної відсутності даних про особу, яка скоює такі дії. Адже переважно розповсюдження порнографії здійснюється через мережу Інтернету, що гарантує